

Utbildningsinspektion i Storsjöskolan förskoleklass och grundskola årskurs 1–6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	7

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Storsjöskolan den 6 februari 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Storsjöskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Storsjöskolan intervjuades rektorn, lärare, elevvårdspersonal och elever samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i årskurserna 1, 3, 5 och 6 samt förskoleklassens verksamhet. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av Storsjöskolan

Storsjöskolan	Antal elever
Skolbarnsomsorg	153
Förskoleklass	29
Grundskola	346
Särskola	1

Storsjöskolan är belägen i ett villaområde i Holmsund. Skolan ingår i Storsjö utvecklingsområde i vilket också Skärgårdsskolan samt Hörnans och Storsjö förskolor ingår.

Skolans verksamhet omfattar förskoleklass och grundskolans årskurser 1–6 samt skolbarnsomsorg. Verksamheten är organiserad i åldershomogena klasser förutom i förskoleklass och årskurs 1 som delvis arbetar åldersintegrerat. I skolan finns två rektorer. En rektor ansvarar för förskoleklassen och grundskolan, en annan rektor för skolbarnsomsorgen och de två förskolorna inom upptagningsområdet. Skolverket har inte inspekterat förskolornas verksamhet.

Personalen är organiserad i vertikala så kallade spår från förskoleklass till årskurs 6. Det finns tre spår i skolan i vilka två arbetslag ingår, ett för förskoleklass till årskurs 2 och ett för årskurs 3–6, sammanlagt sex arbetslag.

I skolan finns en verksamhet kallad Bryggan där elever i behov av särskilt stöd får sin undervisning delar av skoldagen.

Storsjöskolan består av en huvudbyggnad, tre paviljonger samt lokaler för en grupp 6–7 åringar i Storsjö förskola. I nära anslutning till skolan finns sporthall, simhall, fotbollsplan/ishockeyplan och elljusspår. Skolan gränsar till ett mindre skogsområde och ligger inte långt ifrån havet.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Storsjöskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Eleverna i Storsjöskolan utvecklas och når kunskaper enligt de nationella målen. Verksamheten i förskoleklass ger goda förutsättningar för eleverna att utvecklas i den riktning som målen för skolformen anger. Storsjöskolans resultat av arbete med värdegrunden och elevernas kunskapsresultat är bra. Skolans har ett väl fungerande arbete för elever i behov av särskilt stöd. Eleverna trivs och har roligt i skolan. Inspektionen visar att språkvalet fungerar bra. Skolans pedagoger och ledning har lång erfarenhet och god kompetens.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör informera föräldrarna om elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen.
- Arbetet med att följa upp och analysera skolans kunskapsresultat för att kunna vidta relevanta åtgärder behöver utvecklas.
- Skolan bör arbeta mer förebyggande med värdegrundsfrågor i alla klasser.

- Elevinflytandet i undervisningen behöver utvecklas för de äldre eleverna.
- Kvalitetsredovisningen bör utvecklas till att tydligare omfatta analys av resultaten och jämförelser över tid.
- Rektorn bör ta ett tydligare ledningsansvar för den pedagogiska utvecklingen vid skolan.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Eleverna i Storsjöskolan har inte en reell valmöjlighet att fördjupa sig i olika ämnen inom elevens val (2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, respektive för de frivilliga skolformerna, Lpf 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Kunskaper, utveckling och lärande

Elevernas utveckling och lärande i förskoleklasserna följs kontinuerligt upp vid utvecklingssamtalen. I förskoleklasserna har eleverna goda förutsättningar att utvecklas i den riktning som målen för skolformen anger. Personalens engagemang och helhetssyn på eleven stimulerar barnens nyfikenhet, lust att lära och tillit till sin egen förmåga.

Skolan informerar om målen för utbildningen utifrån elevernas ålder och mognad. Eleverna uppger vid intervju att de får veta vad de ska lära sig i de olika ämnena vid introduktion av nya arbetsområden. Vid inspektionen framkommer att föräldrarna dels får veta målen i svenska, engelska och matematik och dels hur deras barn fungerar socialt i gruppen. Målen i de övriga ämnena berörs däremot inte i någon större omfattning.

Storsjöskolan har lokalt bearbetat de nationella målen i läroplan och kursplaner. Inspektörernas intryck är att målen varierar stort, vissa är enkla att uppnå och andra mål har högre krav. De revideras årligen och personalen uppger att arbetet ska fortsätta med att även bearbeta strävansmålen i de olika ämnena. Lärarna följer och dokumenterar elevernas lärande kontinuerligt med hjälp av observationer, tester och nationella diagnoser. Många elever har en individuell utvecklingsplan (IUP) som omfattar flertalet ämnesmål samt sociala mål för eleven. Vissa planer är dock något begränsade i sin omfattning och kan utvecklas.

Resultaten av de nationella ämnesproven i årskurs 5 vårterminen 2005 visar att drygt 90 procent av eleverna uppnådde målen i svenska, engelska och 86 procent i matematik. Andelen pojkar som inte nådde målen var i samtliga ämnen större än andelen flickor. Alla elever som inte uppnår godkända resultat får extra stöd och åtgärdsprogram upprättas. Arbetet med att följa upp och analysera skolans kunskapsresultat för att kunna vidta relevanta åtgärder behöver utvecklas.

Resultaten av arbetet med normer och värden

I Storsjöskolan upplever de flesta elever att de trivs och är trygga. I kvalitetsredovisningen för år 2004/05 anger 98 procent av eleverna från förskoleklass till och med årskurs 2 att de känner sig trygga på rasterna. Motsvarande siffra för

eleverna i årskurserna 3–6 är 96 procent. Detta bekräftas också vid intervjuer med elever och föräldrar. Personalen bemöter konflikter och kränkningar omedelbart då de uppstår.

Vid inspektionstillfället var stämningen på skolan både i klassrum, korridorer och ute på raster lugn och trivsamt. På de flesta lektioner som inspektörerna besökte var det god arbetsro. Vid intervjuerna framkommer dock att arbetsron i klassrummen varierar i olika klasser.

Sammanfattning

Storsjöskolans resultat av arbete med värdegrunden och elevernas kunskapsresultat är bra. Skolan följer upp och analyserar varje elevs kunskapsutveckling. Dock bör skolan informera föräldrarna om elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Även arbetet med att följa upp och analysera skolans kunskapsresultat behöver utvecklas.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skollledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

I Storsjöskolan arbetar personalen mot mobbning och kränkande behandling i direkta situationer då konflikt uppstår. Vid intervjuerna framkommer att det i ett flertal klasser ofta uppstår konfliktsituationer. Det förebyggande arbetet består av att trivselenkätundersökningar genomförs bland alla eleverna en gång per termin, arbetet med tjej- och killgrupper sker kontinuerligt bland de yngre eleverna och kamratstödjare väljs, två elever i varje klass, läsårsvis. I övrigt framkommer att insatser sker sporadiskt vid behov för de äldre eleverna, såsom EQ- (emotional intelligence) samtal, tjej- och killgrupper, dramaövningar och liknande. Föräldrarna upplever att personalen tar tag i konfliktsituationer direkt, vilket i en del klasser ofta kan ta tid från lektionstiden. De upplever vidare att om elever bryter mot skolans regler blir det inte alltid någon konsekvens. Inspektionen visar att det finns behov av ett kontinuerligt värdegrundsarbete i alla klasser för att förebygga att konflikter uppstår.

Skolverket vill uppmärksamma skolan på att det från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje skola och förskola. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år.

Vid inspektionstillfället fanns i alla skolor i Holmsund/Obbolas kommunalnämnd ett gemensamt handlingsprogram mot kränkande behandling. Storsjöskolan reviderar varje år handlingsprogram mot kränkande behandling som

personalen och rektorn bedömer fungera bra. De intervjuade föräldrarna känner till handlingsprogrammet. Skolan har ett väl fungerande antimobbingteam, kallad trygghetsgruppen, som även kan friläggas för att omedelbart ta tag i uppkomna konfliktsituationer. Trygghetsgruppen, som består av två speciallärare, en klasslärare och en fritidspedagog, träffas en gång i veckan för uppföljning av mobbingärenden och konflikter. Inspektionen visar att eleverna inte har kännedom om handlingsprogrammet men känner väl till trygghetsgruppen och dess arbete.

Elevinflytanden sker formellt via klassråd och elevråd från årskurs 2 och uppåt. Det upplevs av elever och personal fungera bra. De äldre elevernas inflytande i undervisningen består till största delen av att elever väljer arbetsordning för de olika ämnena. De yngre eleverna har så kallade barnsamtal med sina lärare då läraren sitter med en elev i taget och resonerar om kunskaps- och sociala frågor. Det ger stora möjligheter för eleven att påverka och bli medveten om sin kunskapsutveckling.

Samverkan med och information till föräldrar sker i form av skolråd, föräldramöten, skolans hemsida, mail- och telefonkontakt samt utvecklingssamtal. Föräldrarna är nöjda med informationen och medvetna om den rådgivande funktion som skolrådet har.

Organisation och arbetssätt i undervisningen

Personalen arbetar i så kallade spår från förskoleklass till årskurs 6. Det finns tre spår i skolan i vilka två arbetslag ingår, ett för förskoleklass till årskurs 2 och ett för årskurs 3–6, sammanlagt sex arbetslag. Undervisningen bedrivs i åldershomogena klasser förutom i förskoleklass och årskurs 1 som delvis arbetar åldersintegrerat.

I förskoleklass och årskurs 1 arbetar eleverna tillsammans med olika temaarbeten och ämnesintegrerat, delar av sin undervisning. I två klasser i årskurs 2 arbetar eleverna laborativt i matematiken med en mängd olika material som lärarna utarbetat. Exempel på arbetssätt som enligt inspektörerna bedöms fungera bra. I övrigt bedrivs undervisningen i skolan i huvudsak på ett mer traditionellt sätt, det vill säga att läraren planerar vilket innehåll undervisningen ska ha. Eleverna får i varierande grad, beroende på lärare och ämne, påverka arbetssätt och redovisningsform. Även grupparbeten förekommer, främst i orienteringsämnena.

Storsjöskolan har ingen speciell profil men använder den omgivande miljön i sin undervisning. Som exempel används idrotts- och simhallen och omgivande natur flitigt.

Individanpassning och stöd

I Storsjöskolan finns rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd och hur arbetet ska organiseras för dessa elever. Det särskilda stödet ges både inom klassens ram och i en mindre grupp av elever, utifrån elevens behov och ålder. Elevhälsoteamet (EHT), bestående av rektorerna, speciallärare, specialpedagog och skolsköterska, träffas varannan vecka för att diskutera elevärenden, planera och utvärdera stödåtgärder och liknande. Psykolog från kommunal resursteam deltar en gång i månaden. Elevvårdskonferenser (EVK) genomförs vid behov, representant för elevvården deltar vid behov i dessa träffar. Skolan måste säkerställa att en representant för elevvården alltid deltar vid EVK.

De elever som får särskilt stöd har åtgärdsprogram vilka upplevs av såväl personal som föräldrar fungera bra. Åtgärdsprogrammen är tydliga och utvärderingsbara. Föräldrarna är delaktiga i utformandet av åtgärdsprogrammen, ibland även eleverna själva. De intervjuade eleverna är nöjda med det stöd som skolan erbjuder och anser att de kan få extra hjälp om de behöver.

I Storsjöskolan finns en verksamhet kallad Bryggan för elever i behov av särskilt stöd. En specialpedagog och 1,75 lärare ansvarar för undervisningen. Eleverna som kommer till Bryggans verksamhet delar av dagen får även sin undervisning i ordinarie klasser. Verksamheten upplevs av rektorn och personalen fungera bra och har bidragit till att flera elever kunnat komma tillbaka till sina ordinarie klasser och där få merparten av sin undervisning. EHT beslutar, i samråd med föräldrar och lärare, om vilka elever ska få stöd med hjälp av Bryggans verksamhet.

Handledning och extern hjälp till skolans personal kan ges av kommundelens resursteam, barn- och ungdomspsykiatri, habiliteringen och liknande. Inspektionen visar att elever i behov av särskilt stöd får den hjälp de behöver.

Utvärdering av lärandet

Skolan har en arbetsplan som innehåller mål uppsatta av för- och grundskolenämnden i Umeå kommun och Storsjöskolans egna prioriterade mål. Målen utgår från de nationella styrdokument. Arbetsplanen innehåller också bilagor med mål för trygghetsgruppens arbete, jämställdhetsarbetet och skolans lokalt bearbetade kursplanemål i samtliga ämnen och årskurser.

Eleverna i Storsjöskolan har individuella utvecklingsplaner (IUP) som utvärderas i samband med utvecklingssamtalet då även nya mål sätts upp och stäms av mot de lokalt bearbetade kursplanemålen. Utvecklingssamtal genomförs en gång per termin och förbereds med en trivsel- och trygghetsenkät. Föräldrarna är nöjda med samtalen och tycker att de får veta hur det fungerar för deras barn främst i ämnena svenska, engelska och matematik och socialt. I årskurs 5 får eleverna hålla i en del av samtalet och läraren håller i andra delar. Flertalet klasser använder portfoliopärm eller så kallad årshjulspärm för att dokumentera elevernas kunskapsutveckling. Inspektörerna bedömer att informationen till föräldrarna om elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen bör förbättras.

I skolan kartläggs elevernas kunskaper i svenska och matematik från förskoleklass till och med årskurs 6 varje år med hjälp av olika tester, diagnoser samt nationell diagnos i årskurs 2 och nationella prov i årskurs 5. Övriga ämnen följs upp med hjälp av tester, läxförhör och liknande.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Storsjöskolans arbetsplan utvärderas och revideras varje år i samband med upprättandet av kvalitetsredovisningen.

I skolans kvalitetsredovisning ingår för- och grundskolenämndens övergripande verksamhetsmål och skolans egna utvecklingsmål. Den följer kommunens gemensamma modell med de tre prioriterade områdena: Elevernas arbetsmiljö, elevernas lärande och skolans studieresultat samt elevernas personliga och sociala utveckling. Underlaget består av arbetslagens utvärderingar samt enkäter som både elever och föräldrar besvarat och som rektorn sammanställt. Dokumentet är en utvärdering av de kommunala målen och skolan egna mål samt innehåller resultat och måluppfyllelse samt åtgärder för utveckling. Inspektörer-

na ser inte att någon analys av resultaten görs och saknar jämförelser över tid som kan göra den mer användbar i skolans utvecklingsarbete.

Skolledning och intern kommunikation

Storsjöskolan har två rektorer. Den ena rektorn ansvarar för förskoleklasserna och årskurserna 1–6. Den andra rektorn ansvarar för två förskolor och skolbarnsomsorgen. Rektorerna har till sin hjälp 50 procent administrativt stöd. Det finns en tydlig mötesstruktur mellan personalen och rektorn för spridning av information, interna planeringsmöten och liknande. Rektorerna har till sin hjälp utsett en ledningsgrupp med en processledare från varje arbetslag i syfte att förankra beslut och sprida information. Gruppen träffas en gång varje vecka och arbetar just nu bland annat med ett förslag till organisationsförändring som innebär att årskurs 6 ska flyttas till Skärgårdsskolan från höstterminen 2007. Enligt både rektorn och personalen fungerar gruppens arbete bra. Rektorn är väl känd av elever och föräldrar. Föräldrar upplever att rektorn är lätt att få tag på vid behov.

Personalen i grundskolan upplever rektorn som en god lyssnare och samtalspartner. Rektorn är väl förtrogen med alla elever i behov av stöd. Inspektionen visar dock att det finns ett behov hos skolans personal att rektorn i högre utsträckning ska finnas i verksamheterna och bli mer drivande och involverad i det pedagogiska arbetet.

Sammanfattning

Storsjöskolan har ett väl fungerande arbete för elever i behov av särskilt stöd. Personalen agerar direkt vid uppkomna konfliktsituationer men ett kontinuerligt värdegrundsarbete bör bedrivas i alla klasser. Elevinflytandet i undervisningen för de yngre eleverna fungerar bra, men behöver utvecklas för de äldre eleverna.

Skolan har en arbetsplan som har ett samband med kvalitetsredovisningen. Kvalitetsarbetet fungerar bra även om kvalitetsredovisningen kan utvecklas ytterligare. Rektorns roll som pedagogisk ledare i grundskolan behöver också förbättras.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Tillgång till likvärdig utbildning

Eleverna från Storsjöskolan börjar i Skärgårdsskolan i årskurs 7. Rutiner för överföring mellan skolorna finns. Bland annat besöker lärarna från Skärgårdsskolan eleverna i deras miljö i Storsjöskolan. Överföringarna upplevs fungera bra. Från årskurs 6 åter eleverna sin skollunch i Skärgårdsskolans matsal.

Modersmålsundervisning erbjuds till de elever som har behov av det. Modersmålslärare, som organisatoriskt är knutna till Hedlundaskolan, kommer till skolan.

Spanska, tyska, franska och teckenspråk erbjuds som språkval. Som alternativ kan också engelska eller svenska väljas. Inför språkvalet till årskurs 7 får elever-

na i årskurs 6 prova på olika språk, förutom teckenspråk, några veckor per språk. Undervisningen genomförs i Skärgårdsskolan. Inspektionen visar att språkvalet fungerar bra.

Elevens val erbjuds inte enligt grundskoleförordningens intentioner för eleverna i Storsjöskolan. Skolan har valt att lägga in extra tid för slöjd i årskurs 4, simundervisning i årskurs 5 och extra tid för musik i årskurs 6. Inspektörerna bedömer att eleverna inte har en reell valmöjlighet att fördjupa sig i olika ämnen inom elevens val.

I Storsjöskolan finns en elev mottagen i särskola. Eleven undervisas efter särskolans kursplaner.

Personalresurser

Storsjöskolan har, enligt skolans uppgifter, detta läsår 27,65 heltidstjänster, varav en tjänst som vaktmästare och 0,5 tjänst som kanslist. Alla lärare har pedagogisk utbildning och flertalet har mångårig erfarenhet av sitt yrke. Enligt Skolverkets statistik uppgick personaltätheten för skolan år 2004/05 till 7,5 lärare med pedagogisk per 100 elever. Riksgenomsnittet var 6,6 lärare per 100 elever med pedagogisk utbildning. Personalen som arbetar i skolbarnsomsorgen deltar även i skolverksamheten. Inspektörerna bedömer att personaltätheten är god. Lärarnas formella kompetens är också god.

Personalen deltar i den gemensamma kompetensutveckling som anordnas i kommundelen. Behovet av individuell kompetensutveckling aktualiseras vid medarbetarsamtal eller när behov uppstår. Personalen uppger att de i rimlig omfattning får den fortbildning de efterfrågar.

Läromedel, pedagogisk materiel och utrustning

Läromedelstillgången och kvaliteten på läromedlen är god. Personal, föräldrar och elever upplever att de flesta läromedel är i bra skick även om undantag finns. Datorer finns i varierad omfattning men enligt de intervjuade eleverna och föräldrarna används de sparsamt i undervisningen, mestadels till att renskriva arbetsuppgifter. Storsjöskolans elever har tillgång till Holmsunds kommunalsbibliotek som finns i samma hus som Skärgårdsskolan.

Storsjöskolans verksamhet är utspridd i fem olika byggnader. Vissa delar är anpassade för elever med funktionshinder. Många av klassrummen saknar angränsade grupprum.

Sammanfattning

Verksamheten vid Storsjöskolan har goda personella och materiella förutsättningar att nå de mål som anges i läroplaner och kursplaner. Skolan genomför dock inte elevens val enligt grundskoleförordningens intentioner.

Datum	Ort
2006-06-12	Umeå

Eva Edlund
Ulrika Svedmark